

Врз основа на член 18 од Статутот на Македонското актуарско здружение „Актуар“, Собранието на МАЗ Актуар на својата редовна седница одржана во Скопје на 06 мај 2017 година донесе:

ПРОЦЕДУРА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА НОВИ И ПРОМЕНА НА ПОСТОЕЧКИ СТАНДАРДИ НА АКТУАРСКА ПРАКТИКА НА МАЗ Актуар

1. Дефиниција и намена на стандардите на актуарска практика

Стандардите на актуарска практика (во понатамошниот текст: САП) се минимални стандарди кои треба да се применуваат во методологијата, пристапот кон одредување на претпоставките, содржината на извештаите или мислењата како и начинот на презентирање на извештаите или мислењата. Третираат теми од клучна важност за актуарската професија. Намената на САП е постигнување на поголема доследност во пристапот кон актуарската практика во дадена ситуација.

Во овој документ се применуваат следните значења за одредени изрази и кратенки:

- САП – Стандард на актуарска практика
- Комисија – комисија за развој на одреден САП која ја именува Извршниот орган (ИО) на МАЗ Актуар
- Заинтересирани лица – членови на МАЗ Актуар, како и трети лица ако се релевантни за САП-от кој се развива (на пример законодавните и регулаторни тела и здруженија на осигурители)

2. Процедура за издавање на нови и за промени на постоечките САП – ови

Промената на постоечкиот САП може да биде значајна или не. Ако е значајна се применува истата процедура како за издавање на нов САП. Ако промената не е значајна (на пример формални промени, лекторски исправки, усогласување со нови називи и/или референци и слично) Комисијата го испраќа изменетиот САП до ИО на МАЗ Актуар кој ја поставува промената на САП-от на дневен ред на следното Собрание на МАЗ Актуар.

ИО на МАЗ Актуар одлучува дали промената е значајна или не.

Процедурата за издавање на нови и значајни промени на постоечките САП –ови се состои од:

а. Одлука за почеток на развој на САП

ИО на МАЗ Актуар донесува Одлука за почеток на развој на одреден САП.

Одлуката мора да содржи:

- Назив и краток опис,
- Назив на лицето или организацијата кои бараат издавање на САП, ако постои

- iii. Јасно објаснета потреба за издавање на САП
- iv. Коментар за непостоење на конфликт со веќе постоечките стандарди и норми на професионално однесување
- v. Датум на почеток на развојот и очекуван датум на почеток на примена и
- vi. Комисија со членовите кои се именуваат за развој на тој САП.

ИО на МАЗ Актуар ја донесува оваа одлука на начин определен со Статутот на МАЗ Актуар, истата ја објавува на веб страницата на МАЗ Актуар и ја доставува до членовите на МАЗ Актуар и на организацијата која барала издавање на САП, ако постои.

Пред донесување на одлуката ИО на МАЗ Актуар може да побара додатни информации.

б. Развој на САП – от

- i. Комисијата треба прво да ја напише работната верзија на САП-от. Работната верзија не мора нужно да ги наведе решенијата на сите спорни теми, но може да содржи алтернативни решенија и прашања на кои се очекуваат коментари.
- ii. Комисијата за развој на САП-от ја доставува работната верзија до ИО на МАЗ Актуар на одобрување.
- iii. ИО на МАЗ Актуар може работната верзија да ја одобри или да ја одбие. Ако ја одбие, ја враќа со коментари на Комисијата на поправка. Ако ја одобри, ИО на МАЗ актуар ја испраќа на сите заинтересирани лица работната верзија на САП-от и известување за почетокот и времетраењето на периодот за доставување на забелешки. Периодот за доставување забелешки не може да биде подолг од 4 месеци.
- iv. По истекување на периодот за забелешки ИО на МАЗ Актуар и Комисијата ги разгледуваат пристигнатите забелешки и одлучуваат за нивната прифатливост. При донесување на одлуката имаат право да бараат мислење од одредени актуари и/или други стручни лица. Ако клучните забелешки се спротивставени, ИО може да организира кружна маса на тема на САП-от.
- v. Врз основа на забелешките и одлуките од точка iv. Комисијата пишува нова работна верзија на САП-от со објаснети промени и ја доставува на ИО на МАЗ Актуар на одобрување.
- vi. ИО на МАЗ Актуар може новата работна верзија да ја одобри или одбие. Ако ја одбие, ја враќа со коментари на Комисијата на поправка. Ако ја одобри и ако промените во однос на претходната верзија се значајни, ИО на МАЗ Актуар ја доставува новата работна верзија на САП-от до сите заинтересирани лица со видливо означени измени и коментари и известување за почетокот и времетраењето на периодот за доставување на забелешки. Повторниот период за доставување на забелешки не може да биде подолг од 2 месеци.

- vii. Во зависност од пристигнатите забелешки се повторуваат чекорите iv, v i vi.
- viii. Откако ИО на МАЗ Актуар ќе го одобри конечниот текст на САП-от, Комисијата составува завршно известување кое мора да содржи детален опис на развојот на САП-от, како се решени различните размислувања и причина за прифаќање на предложеното решение.
- ix. ИО на МАЗ Актуар донесува одлука за вклучување на САП-от во дневниот ред на следното Собрание на МАЗ Актуар.

в. Одлука за издавање на САП

- i. На годишното Собрание на МАЗ Актуар, предлог САП-от се става на гласање врз основа на Одлуката на ИО на МАЗ Актуар од 2.б. ix. Во материјалите за Собранието заедно со предлог САП-от задолжително се приложува и завршното известување на Комисијата.
- ii. Откако Собранието ќе го прифати САП-от истиот се испраќа до сите заинтересирани лица и објавува на веб страницата на МАЗ Актуар.

3. *Форма на стандардите на актуарска практика*

САП мора да биде напишан во форма која ќе ја пропише ИО на МАЗ Актуар.

САП мора да содржи:

- а. Тема
- б. Подрачје на примена
- в. Датум на примена
- г. Останато зависно од темата на САП-от како што ќе одреди Комисијата.

4. *Меѓународни стандарди на актуарска практика (ISAP)*

ИО на МАЗ Актуар може да предложи одлука дека МАЗ Актуар прифаќа одреден Меѓународен стандард на актуарска практика издаден од IAA (International Actuarial Association) или AAE (Actuarial Association of Europe) во целост. Во тој случај не се применува процедурата опишана во точка 2б., а завршното известување на Комисијата треба да ја содржи причината за прифаќање на ISAP – от во целост. На Собранието, по правило, се усвојува ISAP преведен на македонски јазик. На Заинтересираните лица им се испраќа оригиналниот ISAP и преводот на македонски јазик, кои се поставуваат на веб страницата на МАЗ Актуар.

Во Скопје, 06.05.2017